

**BOSHLANG'ICH SINIF O'QUVCHILARIDA O'QISHGA
QIZIQISHNI OSHIRISH YO'LLARI**

Qurbaniyozova Mardona Fayzulla qizi

Termiz iqtisodiyot va servis Universiteti

Ijtimoiy gumanitar fanlar fakulteti

Boshlang'ich ta'lim yo'nalishi talabasi

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qishga qiziqishni shakllantirishning asosiy yo'llari ko'rib chiqilgan. Jumladan, o'yinli usullar, rag'batlantirish, ijtimoiy-psixologik muhit va individual yondashuv orqali o'quvchilar motivatsiyasini oshirish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Qiziqishning o'sishi ta'lim sifati va o'quvchining shaxsiy rivojlanishiga qanday ta'sir ko'rsatishi yoritilgan.

Kalit so'zlar: boshlang'ich ta'lim, o'qishga qiziqish, motivatsiya, o'yinli usullar, rag'batlantirish, ta'lim sifati.

Boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qishga bo'lgan qiziqish va motivatsiya darajasi ularning ta'limdagi yutuqlari va shaxsiy rivojlanishi uchun muhim omildir. Bu yosh davrida bolalar hali mustaqil o'rganish ko'nikmalarini to'liq egallamagan bo'lib, ta'lim jarayonida o'qituvchining yondashuvi, metodlari va munosabati hal qiluvchi rol o'ynaydi.

Dars jarayonini zerikarli, takroriy va faqat nazariy ma'lumotlarga asoslangan holatda tashkil etish o'quvchilarning faolligini susaytiradi. Aksincha, interaktiv, ijodiy va o'yin elementlariga boy mashg'ulotlar o'quvchilarni rag'batlantiradi, ularni bilim olish jarayonining faol ishtirokchisiga aylantiradi.

O'yinli metodlardan foydalanish – o'quvchining ichki qiziqishini uyg'otadi. Masalan, “Top o'yinini top!”, “Bilimlar musobaqasi”, “Kim chaqqon?” kabi kichik o'yinlar orqali fanlarga bo'lgan ijobiy munosabat shakllanadi. Bu o'yinlar orqali

o'quvchilar bilim olish jarayonida zavqlanadilar, bu esa ular ongida o'qishni ijobiy hodisa sifatida qabul qilishiga olib keladi.

Yana bir muhim yo'nalish – rag'batlantirish tizimi. Bu faqat baholar bilan cheklanmasligi kerak. Og'zaki maqtoqlar, kichik sovg'alar, sinfda "eng faol o'quvchi" yoki "haftaning yulduzi" kabi unvonlar orqali o'quvchilar ruhlantiriladi. Bu metodlar orqali ular o'zining bilimiga bo'lgan harakatini qadrlashini his etadi.

Ta'limda individual yondashuv ham muhim omillardandir. Har bir bola o'ziga xos, qobiliyat va xarakterga ega. Ularning har biri bilan yondashuv turlicha bo'lishi kerak. Ba'zi o'quvchilar ko'proq eshitib o'rganadi, boshqalari ko'rib, tajriba qilish orqali tushunadi. O'qituvchi buni hisobga olgan holda darsni tashkil etsa, har bir o'quvchi o'z imkoniyatlariga mos tarzda o'zlashtiradi va o'qishga qiziqish ortadi.

Shuningdek, oila va maktab o'rtasidagi hamkorlik o'quvchilar motivatsiyasini oshirishda muhim rol o'ynaydi. Ota-onaning farzandi ta'limiga e'tiborli bo'lishi, uni rag'batlantirishi, maktabdagi faoliyatlar bilan qiziqishi bolaning o'qishga bo'lgan munosabatiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

Boshlang'ich ta'lim bosqichi inson hayotidagi eng muhim poydevor davrlaridan biridir. Aynan shu bosqichda o'quvchilarning bilimiga bo'lgan munosabati, o'rganishga nisbatan ichki ehtiyoji va motivatsiyasi shakllana boshlaydi. Mazkur maqolada boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qishga bo'lgan qiziqishni oshirish masalasi o'rganildi va bu jarayonning samarali tashkil etilishi uchun ta'lim mazmuni, o'qituvchining pedagogik yondashuvi, metodlar tanlovi va o'quv muhiti qanday ta'sir etishi ko'rsatib berildi.

Ilmiy tahlillar, kuzatishlar va ilg'or tajribalar asosida aniqlanishicha, boshlang'ich sinf o'quvchilarining o'quv faoliyatiga bo'lgan qiziqishini shakllantirishda o'yin texnologiyalari, interfaol usullar, individual yondashuv, rag'batlantirish mexanizmlari va ijodiy topshiriqlar muhim ahamiyatga ega. O'qituvchi bolalarning psixologik xususiyatlarini, intellektual va emotsional holatini chuqur bilgan holda darsni tashkil etgandagina, o'quvchilar faol va ishtirokchi bo'lishadi, ularning darsga bo'lgan ijobiy munosabati ortadi.

O'zbekiston ta'lim tizimida olib borilayotgan islohotlar, ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichiga alohida e'tibor qaratilayotgani – bu sohada sifatli bilim berish, zamonaviy pedagogik yondashuvlar asosida o'qituvchilarni tayyorlash, ta'lim texnologiyalarini takomillashtirish orqali yosh avlodni bilimli, ijtimoiy faollikka ega, mustaqil fikrlovchi shaxs sifatida shakllantirishga xizmat qilmoqda.

Xulosa qilib aytganda, boshlang'ich sinf o'quvchilarida o'qishga qiziqishni shakllantirish – bu nafaqat pedagogik vazifa, balki millatning kelajagini belgilovchi dolzarb masaladir. Shuning uchun ham bu borada tizimli va izchil yondashuv, o'qituvchi kasbiy mahoratini doimiy rivojlantirish, hamda o'quvchini shaxs sifatida tan olib, uning ehtiyojlariga mos yondashuv muhim ahamiyatga ega. Ana shunda ta'lim sifati oshadi, o'quvchilarning bilimga bo'lgan ishtiyoqi mustahkamlanadi va bu esa butun ta'lim jarayonining barqaror rivojiga zamin yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Abdullaeva D.M. **Boshlang'ich ta'lim metodikasi.** – Toshkent: "Fan va texnologiya", 2020.
2. G'ulomov S.S., Mahmudova M.N. **Pedagogik texnologiyalar va pedagogik mahorat.** – Toshkent: O'zMU nashriyoti, 2021.
3. Vygotsky L.S. **Pedagogik psixologiya.** – Moskva: Prosveshchenie, 2004.
4. Hasanboyeva O.B. **Boshlang'ich sinf o'quvchilarida motivatsiya va ijodkorlikni rivojlantirish.** – Toshkent: Iqtisodiyot, 2019.
5. Jononova R. **Psixologiya asoslari.** – Toshkent: Yangi asr avlodi, 2022.
6. Mavlonova R.X. **Ta'lim jarayonida interfaol metodlar.** – Toshkent: O'qituvchi, 2018.
7. OECD. **Motivating Students to Learn.** – OECD Publishing, 2010.
8. Woolfolk, A. **Educational Psychology (13th Edition).** – Pearson Education, 2013.